

# ความต้องการจำเป็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี

สุวัฒนา เกิดม่วง\*, ศักติกร สุวรรณเจริญ\*, วสันต์ ปิ่นวิเศษ\*

## บทคัดย่อ

การวิจัยประเมินผลนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ประชากร คือ ผู้ใช้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2561 จำนวน 34 คน เครื่องมือประเมินคุณภาพบัณฑิตเป็นรูปแบบการตอบสนอแบบรายคู่ เก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ด้วยแอปพลิเคชัน Google form วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้เทคนิค Modify Priority Needs Index ( $PNI_{modified}$ )

ผลการวิจัย พบว่า 1. ความต้องการจำเป็นด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติที่ควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ 1.1) ความสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมในการพัฒนางาน 1.2) ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย การบริหารและการจัดการด้านสุขภาพชุมชน และ 1.3) การเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน 2. ความต้องการจำเป็นด้าน ผลลัพธ์ผู้เรียนที่ควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ 2.1) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 2.2) ความสามารถสร้าง งานหรือสัมมาอาชีพบนพื้นฐานของความพอเพียง และ 2.3) การเป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม

**คำสำคัญ:** ความต้องการจำเป็น, คุณภาพบัณฑิต, ผู้ใช้บัณฑิต

\* วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี

Corresponding Author: Suwattana Kerdmuang Email: suwattana\_kerd@hotmail.com

Received 24/09/2020

Revised 22/10/2020

Accepted 27/11/2020

**A NEEDS ASSESSMENT OF EMPLOYERS TOWARD GRADUATE QUALITY  
DEVELOPMENT FROM THE COMMUNITY PUBLIC HEALTH PROGRAM,  
SIRINDHORN COLLEGE OF PUBLIC HEALTH, SUPHANBURI**

*Suwattana Kerdmuang\*, Sakdikorn Suwanchareon\*, Wasan Pinwiset\**

**ABSTRACT**

The objectives of this evaluation research were to analyze and prioritize the needs assessment of employers toward graduate quality development of the Bachelor of Public Health Community Public Health Program), Sirindhorn College of Public Health, Suphanburi. Population was 34 graduate employers who graduated in the academic year 2018. The needs assessment questionnaire was in a dual-response format. Data was collected by submitting online questionnaires in Google form application. The data was analyzed with the use of descriptive statistics and the needs were ranked with the use of Modified Priority Needs Index (PNI<sub>modified</sub>).

The research results show that 1. The needs for Thai qualifications framework for higher education that should be developed include: 1. 1) the ability to create innovation in work development, 1. 2) knowledge and understanding in research process, health administration and community health management and 1. 3) being a role model to others, both in self-preservation and performance. 2. The needs for desired outcomes of education that should be improved include: 2.1) creative thinking skills, 2.2) the ability to create a job or career prospects based on self-sufficiency and 2.3) being a co-creator and developer of technological or social innovations.

**Keywords:** employer, graduate quality, need assessment

---

\* Sirindhorn College of Public Health, Suphanburi

## ภูมิหลังและเหตุผล (Background and rationale)

คุณภาพบัณฑิตเป็นหนึ่งในมาตรฐานหลักตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยกำหนดให้บัณฑิตใน ระดับอุดมศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามมาตรฐาน โกลด์เคียกันทั้งในระดับชาติและระดับสากล คุณภาพของบัณฑิตทุกระดับและคุณวุฒิ สาขาวิชาต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการ เรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ และ 5) ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี<sup>1,2</sup> สำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขา สาธารณสุขศาสตร์ได้กำหนดมาตรฐานผล การเรียนรู้เป็น 6 ด้าน<sup>3</sup> โดยเพิ่มทักษะอีก 1 ด้าน คือ ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2561 กำหนดมาตรฐาน การศึกษาของชาติ ได้กำหนดผลลัพธ์ การศึกษาที่ต้องการ (Desired outcomes of education : DOE) หรือมาตรฐานด้าน ผลลัพธ์ผู้เรียน ประกอบด้วย 1) บุคคลผู้เรียนรู้ (Learner person) 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์ นวัตกรรม (Innovative co-creator) และ 3) ผู้มีความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active

citizen) โดยให้หลักสูตรต้องกำหนดผลลัพธ์ การเรียนรู้และจัดการเรียนการสอนที่ ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ตามวิสัยทัศน์และ จุดเน้นของหลักสูตร พร้อมทั้งกำกับดูแลให้มี การติดตามและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ของผู้เรียนและรายงานการดำเนินการที่ เป็นไปตามผลลัพธ์ผู้เรียน<sup>4,5</sup>

หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2555 วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นหลักสูตรที่มุ่งหวังให้ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรู้ การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา มีความ รับผิดชอบ มีสัมพันธภาพที่ดี มีภาวะผู้นำ มี ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและ ความสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนจึงได้ระบุผลการ เรียนรู้ 6 ด้าน ไว้ในรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) และรายละเอียดของประสบการณ์ ภาคนาม (มคอ.4) เพื่อจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรี สาขาสาธารณสุขศาสตร์ แต่ย้ง ขาดการกำหนดและติดตามมาตรฐานด้าน ผลลัพธ์ผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม<sup>6,7</sup>

ที่ผ่านมายังไม่พบการศึกษารายงาน เป็นระบบเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความต้องการ จำเป็นของผู้ใช้บัณฑิตในการพัฒนาคุณภาพ บัณฑิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการ

สาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี มีเพียงการประเมินหลักสูตรดังกล่าวตามรูปแบบชิปปี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ผลการวิจัยพบว่า การประเมินภาพรวมทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สำหรับผลลัพธ์การเรียนรู้ และความรู้อื่น ๆ ที่ส่งเสริมการทำงานในความคิดเห็นของบัณฑิต ผู้ให้หลักสูตร และผู้ใช้บัณฑิต มีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นภาพรวมในระดับมาก<sup>6</sup> นอกจากนี้มีการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ามีแนวโน้มผลการดำเนินงานทั้ง 6 องค์ประกอบ ในภาพรวมที่ดีขึ้นระหว่างปีการศึกษา 2557 ถึง 2559<sup>7</sup>

ทั้งนี้เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตได้ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นหลักประกันแก่ผู้รับบริการ ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณะชน ให้เกิดความมั่นใจว่าหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาสาธารณสุขที่มีคุณภาพ และมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพได้ การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs assessment) ด้วยวิธีดัชนีความสำคัญของลำดับความ

ต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: PNI<sub>Modified</sub>)<sup>8,9</sup> เป็นกระบวนการที่กำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันกับสภาพที่ควรจะเป็นแล้ววิเคราะห์ความแตกต่างเพื่อกำหนดช่องว่างของผลลัพธ์ (Outcome gaps) และนำข้อมูลมาเรียงลำดับความต้องการจำเป็นที่สำคัญ (Priority setting) มาแก้ไขพัฒนา<sup>10-12</sup>

ผู้วิจัยจึงศึกษาความต้องการจำเป็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2561 ครอบคลุมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาสาธารณสุขศาสตร์ 6 ด้าน และมาตรฐานด้านผู้เรียน 3 ด้าน ซึ่งจะได้อำนาจข้อมูลความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญเพื่อนำมาปรับปรุงหลักสูตร และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพของหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective)

เพื่อวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561

## วิธีการศึกษา (Method)

### รูปแบบการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยประเมินผล (Evaluation research)

### ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ใช้บัณฑิตหรือผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตจาก 34 หน่วยงานที่ใช้บัณฑิตของหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน รุ่นที่ 4 ที่สำเร็จการศึกษา ปีการศึกษา 2561 ทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 34 คน (บัณฑิต 1 คนต่อ ผู้ใช้บัณฑิต 1 คน)

### เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประเภทให้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-administered questionnaire) ที่สร้างขึ้นตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ การศึกษาระดับอุดมศึกษา 6 ด้าน และมาตรฐานด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ด้าน จำแนกออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยข้อมูลของผู้ใช้บัณฑิตหรือนายจ้าง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด และแบบเติมคำในช่องว่าง จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบประเมินคุณภาพบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี 6 ด้าน เป็นแบบวัดที่มีรูปแบบ

การตอบสนองแบบรายการคู่ (Dual-response Format) 5 ระดับ จำนวน 22 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบประเมินคุณภาพบัณฑิต ตามมาตรฐานด้านผลลัพธ์ผู้เรียน 3 ด้าน เป็นแบบวัดที่มีรูปแบบการตอบสนองแบบรายการคู่ (Dual-response format) 5 ระดับ จำนวน 23 ข้อ

### การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามทั้ง 3 ส่วน และคำนวณค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (Content validity index) พบว่า มีค่าระหว่าง .79 ถึง .85 จากนั้นนำแบบสอบถามในส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ไปทดสอบความเชื่อมั่น ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) มีค่าเท่ากับ .967 และ .972 ตามลำดับ

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน รุ่นที่ 4 ที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2561 หลังจากที่ใช้บัณฑิตทำงานได้ 1 ปี (เก็บข้อมูลในปีการศึกษา 2562 ระหว่างเดือนเมษายน – พฤษภาคม 2563) จำนวน 34 คน โดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ด้วยแอปพลิเคชัน Google form คิดอัตราการตอบแบบสอบถาม (Response rate) ได้ร้อยละ 100

### จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยเรื่องนี้ได้ดำเนินการขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากวิทยาลัยการสาธารณสุข

สิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี โดยในแบบสอบถาม Google form จะมีคำชี้แจงรายละเอียดอย่างชัดเจน หากผู้ใช้บัณฑิตไม่ยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย มีสิทธิ์ที่ตอบปฏิเสธได้ สำหรับผู้ที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย สามารถที่จะสิ้นสุดการตอบแบบสอบถามได้ตลอดเวลา ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะถูกเก็บเป็นความลับ และนำเสนอเฉพาะภาพรวม

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา

2. วิเคราะห์และจัดลำดับความ ต้องการจำเป็นของผู้ใช้บัณฑิตต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต ใช้เทคนิค Modify Priority Needs Index (PNI<sub>modified</sub>) ของ Wongwanich<sup>8</sup> โดย 
$$PNI_{modified} = \frac{(I-D)}{D}$$
 เมื่อ (PNI<sub>modified</sub>) แทนดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น I (Importance) แทนค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ของสภาพที่ควรจะเป็น D (Degree of success) แทนค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) ของสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สำหรับการพิจารณาความต้องการจำเป็นจะพิจารณาค่า PNI<sub>modified</sub> ที่มีค่าตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์ที่ถือว่ามีความต้องการจำเป็น<sup>9</sup> ส่วนการจัดเรียงลำดับใช้การเรียงตามค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย

### ผลการศึกษา (Results)

ผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 พบว่า เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถหางานทำได้ทันที ร้อยละ 91.1 และบัณฑิตทุกคนได้งานทำภายใน 1 ปี และปฏิบัติงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 100) โดยปฏิบัติงานตรงกับสาขาที่เรียน ร้อยละ 97.0 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ร้อยละ 52.9 รองลงมาเป็นโรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 41.1 และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ร้อยละ 3.0 บัณฑิตปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุข ร้อยละ 97.0 ลักษณะการจ้างงานเป็นลูกจ้างชั่วคราว ร้อยละ 52.9 รองลงมาเป็นพนักงานกระทรวงสาธารณสุข ร้อยละ 44.1 และข้าราชการ ร้อยละ 3.0 ตามลำดับ

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.6 มีอายุเฉลี่ย  $49.10 \pm 9.363$  ปี โดยมีอายุระหว่าง 23 ปี ถึง 59 ปี ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ร้อยละ 50.0 มีประสบการณ์การทำงานเฉลี่ย  $26.64 \pm 9.669$  ปี โดยมีประสบการณ์การทำงานระหว่าง 1 ปี ถึง 39

ปี และมีระยะเวลาการทำงานร่วมกับบัณฑิตเฉลี่ย  $9.47 \pm 1.562$  เดือน โดยมีระยะเวลาการทำงานร่วมกับบัณฑิตระหว่าง 3 เดือน ถึง 12 เดือน

**3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของผู้ใช้บัณฑิตต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561** พบว่า มีค่าพิสัยของดัชนีความต้องการ

จำเป็นอยู่ระหว่าง 0.03 – 0.38 ความต้องการจำเป็นด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่ควรได้รับการพัฒนาเรียงตามลำดับความสำคัญ 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมในการพัฒนางาน (0.38) ลำดับที่ 2 มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย การบริหารและการจัดการด้านสุขภาพชุมชน (0.34) ลำดับที่ 3 เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน (0.33) ดังตารางที่ 1

**ตารางที่ 1** ความต้องการจำเป็นด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (N=34)

| ข้อที่                    | รายการ                                                                              | PNI<br>(I-D)/D | ลำดับ<br>ความสำคัญ |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|----------------|--------------------|
| <b>1. คุณธรรมจริยธรรม</b> |                                                                                     |                |                    |
| 1.4                       | เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน                          | 0.33           | 3                  |
| 1.3                       | มีเจตคติที่ดี พร้อมที่จะพัฒนาและส่งเสริมงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ                   | 0.30           | 7                  |
| <b>2. ความรู้</b>         |                                                                                     |                |                    |
| 2.3                       | มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย การบริหารและการจัดการด้านสุขภาพชุมชน            | 0.34           | 2                  |
| 2.2                       | มีความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของศาสตร์ทางวิชาชีพสาธารณสุขและศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง | 0.30           | 7                  |
| <b>3. ทักษะทางปัญญา</b>   |                                                                                     |                |                    |
| 3.4                       | สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมในการพัฒนางาน                                               | 0.38           | 1                  |

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (N=34) (ต่อ)

| ข้อที่                                                                 | รายการ                                                                                                 | PNI<br>(I-D)/D | ลำดับ<br>ความสำคัญ |
|------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|--------------------|
| 3.2                                                                    | สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลายไปใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ                                     | 0.31           | 6                  |
| <b>4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</b>                |                                                                                                        |                |                    |
| 4.3                                                                    | มีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชนและผู้ร่วมงาน                                                                 | 0.30           | 7                  |
| <b>5. ทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี</b> |                                                                                                        |                |                    |
| 5.1                                                                    | สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติและคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง                                      | 0.30           | 7                  |
| <b>6. ทักษะการฝึกปฏิบัติด้านวิชาชีพ</b>                                |                                                                                                        |                |                    |
| 6.1                                                                    | มีทักษะการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัยฯจัดการสุขภาพ ชุมชน วางแผน แก้ไขปัญหาและพัฒนางานสาธารณสุข | 0.32           | 4                  |
| 6.3                                                                    | มีทักษะในการบริหารงานสาธารณสุขภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงชุมชนมีส่วนร่วม                               | 0.31           | 5                  |

\*\* นำเสนอเฉพาะข้อที่มีค่า PNI<sub>modified</sub> ตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านมาตรฐานด้านผลลัพธ์ผู้เรียน ของผู้ใช้บัณฑิตต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 พบว่า มีค่าพิสัยของดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ระหว่าง 0.01 - 0.35 ความต้องการจำเป็นด้านมาตรฐานด้านผลลัพธ์ผู้เรียน ที่ควรได้รับการพัฒนาเรียงตามลำดับความสำคัญ มีดังนี้ ลำดับที่ 1 มี

ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (0.35) ลำดับที่ 2 มีอยู่ 2 ข้อ คือ 1) สามารถสร้างงานหรือสัมมาอาชีวะบนพื้นฐานของความพอเพียง และ 2) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพื่อเพิ่มโอกาสและมูลค่าให้ตนเอง และสังคม (0.32) ลำดับที่ 3 มีความรอบรู้ด้านดิจิทัล (0.31) และ ลำดับที่ 4 มีอยู่ 3 ข้อ คือ 1) เป็นผู้มีความรู้ทางปัญญา 2) มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และ 3) มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประชาคมโลก (0.30) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นด้านมาตรฐานด้านผลลัพธ์ผู้เรียน (N=34)

| ข้อที่                                                      | รายการ                                                                                               | PNI<br>(I-D)/D | ลำดับ<br>ความสำคัญ |
|-------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|--------------------|
| <b>1. บุคคลผู้เรียนรู้ (Learner person)</b>                 |                                                                                                      |                |                    |
| 1.7                                                         | สามารถสร้างงานหรือสัมมาอาชีพบนพื้นฐานของความพอเพียง                                                  | 0.32           | 2                  |
| <b>2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative co-creator)</b> |                                                                                                      |                |                    |
| 2.4                                                         | มีทักษะการคิดสร้างสรรค์                                                                              | 0.35           | 1                  |
| 2.7                                                         | เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพื่อเพิ่มโอกาสและมูลค่าให้ตนเอง และสังคม | 0.32           | 2                  |
| 2.3                                                         | มีความรอบรู้ด้านดิจิทัล                                                                              | 0.31           | 3                  |
| 2.1                                                         | เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา                                                                               | 0.30           | 4                  |
| 2.2                                                         | มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21                                                                     | 0.30           | 4                  |
| <b>3. ความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active citizen)</b>       |                                                                                                      |                |                    |
| 3.7                                                         | มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสันติสุขอย่างยั่งยืนในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และประชาคมโลก               | 0.30           | 4                  |

\*\* นำเสนอเฉพาะข้อที่มีค่า PNI<sub>modified</sub> ตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไป

## วิจารณ์ (Discussions)

จากผลการวิเคราะห์และจัดลำดับความต้องการจำเป็นด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของผู้ใช้บัณฑิตต่อการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2561 พบว่ายังมีความแตกต่างเกิดขึ้นในระดับที่ดัชนีความต้องการจำเป็นมากกว่า 0.3 แสดงว่าเป็นความจำเป็นที่ต้องพัฒนา<sup>8</sup> เมื่อ

พิจารณาพบว่า ความสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมในการพัฒนางาน (0.38) เป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษการพัฒนาสมรรถนะสำหรับนักวิชาการสาธารณสุข ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต<sup>13</sup> และการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร<sup>14</sup> ที่พบว่า การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะทางปัญญา ทักษะการเรียนรู้ใน

ศตวรรษที่ 21 และการร่วมพัฒนานวัตกรรม  
เนื่องจากการผันแปรอย่างรวดเร็วของโลก  
หรือ การเกิด Disruption ที่ส่งผลต่อการ  
พัฒนาต่าง ๆ อย่างก้าวกระโดด ซึ่ง  
รวมถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของ  
ระบบสาธารณสุขของโลกและประเทศ การ  
เกิดโรคอุบัติใหม่ ก่อให้เกิดนวัตกรรมทั้งทาง  
เทคโนโลยี กระบวนการและผลิตภัณฑ์ใหม่มากขึ้น  
ความสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมในการ  
พัฒนางานจึงเป็นทักษะแห่งอนาคตใหม่ที่  
บัณฑิตด้านสาธารณสุขศาสตร์ควรมี<sup>5</sup>

สำหรับคุณลักษณะด้านความรู้ความ  
เข้าใจในกระบวนการวิจัย การบริหารและการ  
จัดการด้านสุขภาพชุมชน (0.34) การเป็น  
แบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและ  
การปฏิบัติงาน (0.33) ทักษะการจัดการ  
อนามัยสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัยฯ จัดการ  
สุขภาพ ชุมชน วางแผน แก้ไขปัญหาและ  
พัฒนางานสาธารณสุข (0.32) ความสามารถ  
วิเคราะห์ข้อมูลที่หลากหลายไปใช้ในการ  
แก้ปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ (0.31) ทักษะ  
ในการบริหารงานสาธารณสุขภายใต้ปรัชญา  
เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนมีส่วนร่วม (0.31)  
ความรู้และความเข้าใจในสาระสำคัญของ  
ศาสตร์ทางวิชาชีพสาธารณสุขและศาสตร์ที่  
เกี่ยวข้อง (0.30) ความสามารถเลือกและ  
ประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติและคณิตศาสตร์  
ที่เกี่ยวข้อง (0.30) รวมถึงมีสัมพันธภาพที่ดี  
กับชุมชนและผู้ร่วมงาน (0.30) และการมีเจต  
คติที่ดี พร้อมที่จะพัฒนาและส่งเสริมงานใน

หน้าที่ความรับผิดชอบ (0.30) ซึ่งผู้บัณฑิต  
สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน มีความต้องการ  
จำเป็นในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้  
เป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จะเห็น  
ได้ว่าคุณลักษณะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ  
การศึกษามรรคณาธิปไตยการสาธารณสุข  
ชุมชนของนักวิชาการสาธารณสุขที่  
ปฏิบัติงานในหน่วยบริการปฐมภูมิไทย<sup>15</sup> ที่  
ระบุว่านักวิชาสาธารณสุขควรมีความรู้ด้าน  
การวิเคราะห์ระบบงานสาธารณสุขและ  
ประเมินสุขภาพของชุมชน การวิเคราะห์และ  
วางแผนการแก้ไขปัญหาด้านสาธารณสุข  
ชุมชน การบริหารงานสาธารณสุข ทักษะการ  
ป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสภาพ การ  
อาชีวอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม การ  
จัดการข้อมูลทางสุขภาพ การวิจัยจากงาน  
ประจำเพื่อพัฒนาสุขภาพของคนในชุมชน  
และคุณลักษณะด้านปฏิสัมพันธ์ นอกจากนี้  
ยังสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้  
บัณฑิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหา  
บัณฑิตและสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต  
สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัย  
ราชภัฏอุบลราชธานี<sup>16</sup> ที่พบว่าการจัดการ  
สุขภาพของประชาชน ความรู้ ความสามารถ  
ทางวิชาการ และงานที่รับผิดชอบ  
ความสามารถในการประกอบวิชาชีพได้อย่าง  
มีคุณภาพ และคุณธรรมจริยธรรม  
จรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งนับเป็นบทบาทสำคัญ  
ของบัณฑิตสาขาสาธารณสุขชุมชนที่จะจบไป

ปฏิบัติงานในตำแหน่งนักวิชาสาธารณสุข  
พืงมี 6,13,15-17

สำหรับผลการวิเคราะห์และจัดลำดับ  
ความต้องการจำเป็นด้านผลลัพธ์ผู้เรียน  
พบว่ายังมีความแตกต่างเกิดขึ้นในระดับที่  
ดัชนีความต้องการจำเป็นมากกว่า 0.3<sup>8</sup> เมื่อ  
พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทักษะการคิด  
สร้างสรรค์ (0.35) เป็นคุณลักษณะของ  
บัณฑิตที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นอันดับแรก  
สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นด้านกรอบ  
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ<sup>5,13,14</sup>  
ของผู้ใช้บัณฑิต ในส่วนของความสามารถ  
สร้างงานหรือสัมมาอาชีพบนพื้นฐานของ  
ความพอเพียง (0.32) เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์  
และพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือ  
สังคมเพื่อเพิ่มโอกาสและมูลค่าให้ตนเอง  
และสังคม (0.32) มีความรอบรู้ด้านดิจิทัล  
(0.31) การเป็นผู้มีทักษะทางปัญญา (0.30)  
ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (0.30) และ  
การมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสันติสุขอย่าง  
ยั่งยืนในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และ  
ประชาคมโลก (0.30) สามารถอธิบายได้ว่า  
คุณลักษณะดังกล่าว เป็นสมรรถนะที่จำเป็น  
ต่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในโลก  
ศตวรรษที่ 21<sup>5,11</sup> ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย  
ระดับชาติ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูป  
ประเทศ แผนการศึกษาชาติและมาตรฐาน  
การศึกษาชาติ ที่พบว่าทักษะการคิดขั้นสูง  
และนวัตกรรม การรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศและ  
ดิจิทัล ทักษะชีวิตและความเจริญแห่งตน

ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ และการเป็น  
พลเมืองตื่นรู้ และมีจิตสำนึกสากล<sup>3,6,7,13,15-17</sup>

### ข้อยุติ (Conclusions)

คุณภาพบัณฑิตด้านกรอบมาตรฐาน  
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและด้าน  
ผลลัพธ์ผู้เรียนที่ควรได้รับการพัฒนามาก  
ที่สุดคือ ความสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม  
ในการพัฒนางาน และทักษะการคิดสร้างสรรค์

### ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและ  
อาจารย์ผู้สอนควรนำผลการศึกษาคูณภาพ  
บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ  
ระดับอุดมศึกษาและด้านผลลัพธ์ผู้เรียนของ  
บัณฑิต โดยเฉพาะความสามารถสร้างสรรค์  
นวัตกรรมในการพัฒนางาน มาเป็นแนวทาง  
ในการพัฒนานักศึกษาทั้งด้านการจัดการ  
เรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริม  
หลักสูตรที่พัฒนานักศึกษาทางด้านวิชาชีพ  
เพื่อสามารถพัฒนาบัณฑิตได้ตรงประเด็น  
และเป็นไปตามความคาดหวังของผู้ใช้  
บัณฑิตให้มีคุณภาพเพียงพอในการ  
ปฏิบัติงานในวิชาชีพยุค Disruptive ต่อไป

### สถานะองค์ความรู้ (Body of knowledge)

คุณลักษณะด้านกรอบมาตรฐาน  
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและด้าน  
ผลลัพธ์ผู้เรียนเป็นสมรรถนะหลักที่ควร  
กำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตร

สำหรับผู้เรียนสาขาสาธารณสุขชุมชนหรือ  
สาธารณสุขศาสตร์ เนื่องจากสมรรถนะหลัก  
ของผู้เรียนไทยได้เปลี่ยนแปลงพลิกผัน  
เหมือนการศึกษาของโลกจากการพัฒนาแบบ  
ก้าวกระโดดของเทคโนโลยี บัณฑิตจึงควรมี  
สมรรถนะหลักด้านวิชาชีพที่เป็นทั้ง Hard  
skills และ Soft skills ที่จะนำไปสู่การ

ปฏิบัติงานและการใช้ชีวิตให้ประสบ  
ความสำเร็จ

#### กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

งานวิจัยเรื่องนี้ ได้รับงบประมาณ  
สนับสนุนการทำวิจัยจากวิทยาลัยการ  
สาธารณสุขสิรินธร จังหวัดสุพรรณบุรี

#### เอกสารอ้างอิง (References)

1. Office of the National Education  
commission. **National education act of  
amendment B. E. 2545**. Bangkok:  
Office of the National Education  
commission; 2002. [in Thai].
2. Office of the Higher Education  
Commission. **National qualifications  
framework for higher education in  
Thailand B.E. 2552**. Bangkok: Ministry  
of Education Announcement; 2009.  
[in Thai].
3. Ministry of Education. **Undergraduate  
program standard criteria B.E. 2558**.  
Bangkok: Ministry of Education; 2015.  
[in Thai].
4. Office of the Education Council,  
Ministry of Education. **National  
education standard B. E. 2561**.  
Nonthaburr: 21<sup>st</sup> Century Company  
Limited; 2018. [in Thai].
5. Rangabtuk W. Thai learners' key  
competencies in a VUCA world.  
**Journal of Teacher Professional  
Development** 2020; 1(1): 8-18. [in Thai].
6. Suteeprasert WT, Tullachat J,  
Netsrithong S. The curriculum evaluation  
of Bachelor's Degree in Community  
Public Health program B. E. 2555,  
Sirindhorn College of Public Health,  
Suphanburi. **Journal of Nursing and  
Education** 2018; 11(1): 137-47. [in Thai].
7. Suwancharoen S, Kerdmuang S,  
Suteeprasert T, Chansaeng S,  
Kamolmalai W. The progress of  
internal curriculum quality assurance  
of Sirindhorn College of Public Health,  
Suphanburi. **Chandrakasem Rajabhat  
University Journal of Graduate School**  
2018; 13(2): 25-36. [in Thai].

8. Wongwanich S. **Needs assessment research**. 3<sup>rd</sup> ed. Bangkok: Chulalongkorn University Printing; 2015. [in Thai].
9. Kaufman R, Rojas AM, Mayer H. **Needs assessment: A user's guide**. Englewood Cliffs, NJ: Educational Technology Publications; 1993.
10. Silsawang W, Boosabong N, Ajpru H. Assessment of stakeholders needs regarding desirable characteristic of graduates of Royal Thai Navy College of Nursing. **Procedia Soc Behav Sci** 2014; 131: 470-75.
11. Thammasaeng P, Pupat P, Petchaboon S. Needs assessment of information and communication technology literacy (ICT literacy) of students in secondary educational service area. **International Journal of Emerging Technologies in Learning** 2016; 11(12): 9-13.
12. Chainut A, Suwanjan P, Pupat P, Pimdee P. Needs assessment for the Global- Mindedness of Vocational Certificate students under the Office of the Vocational Education Commission. **Mediterr J Soc Sci** 2019; 10(2): 25-33.
13. Pinwiset W. Competency development for public health technical officer based on the needs of employers. **Mahasarakham Hospital Journal** 2018; 15(2): 185-93. [in Thai].
14. Chitrakorn A. The need assessment for development of desired characteristic of graduate students studying in Master of Fine Arts Program, Division of Visual Arts Education, Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts and Faculty of Education, Silpakorn University. **Silpakorn Educational Research Journal** 2016; 8(2): 19-35. [in Thai].
15. Charoenchange P, Kerdmuang S, Kalampakorn S. Public health professional competency of public health officers working in Thai primary care units. **Nursing Journal of the Ministry of Public Health** 2016; 26(1): 40-51. [in Thai].
16. Baokhumkong C, Songserm N, Bureelard O, Thongkam. Desire and characteristics of alummaemdeserving the demand for alumnae in Master of Public Health Program (Public Health) at Faculty of Public Health, Ubon Ratchani Rajabhat University. **UBRU Journal for Public Health Research** 2017; 6(2):86-94. [in Thai].

17. Pinijchan B, Sriseanprang S, Leeyatikul P. The assessment of context- based learning ( CBL) towards competencies development among primary health providers at National Health Security Office District 3, Nakhornsawan. **Community Health Development Quarterly Khon Kaen University** 2013; 1(2): 69-79. [in Thai].